

Kisling Zénó
osztatlan földrajz-történelem tanárszak

„Természetesen politikai okokból kell néha a földrajzot használni”

A fenti mondatot Marchese di San Giuliano olasz külügyminiszter mondta 1912-ben az Oszák-Magyar Monarchia római nagykövetének. Az idézett remekül rávilágít arra, mit is takar a kutatásom címe: *Földrajz és diplomácia a Balkán-háborúk idején*. A földrajz, mint elismert, modern tudomány az 1800-as évek második felében jött létre a legtöbb államban és valószínűleg mindenki, aki kicsit is érdeklődik a történelem iránt, tudja, hogy az első világháborút lezáró Párizs környéki békék során már fontos szerepet játszott. Kutatásom arra irányult, hogyan jelent meg a földrajz a fentihez hasonló nemzetközi küzdőtér eseményein, aminek egy lehetséges időpontja és helyszíne a világháború előtti utolsó nagy konfliktus: a Balkán-háborúk (1912–1913).

Munkám, tehát egy újfajta szemléletet igyekszik beemelni a hagyományos diplomáciatörténeti vizsgálódásokba, de a hagyományos kutatási módokat követve. Ennek bőven vannak izgalmas és érdekes pillanatai, mint például, amikor a bécsi levéltárban Ferenc József által írt papírlapokat forgat az ember a kezei között – persze a munka utáni városnézés sem elhanyagolható. Az ilyen fajta anyaggyűjtések után jön a munka nehezebbik fele: megtalálni és értelmezni azokat a gondolatokat, amik számunkra fontosak.

Az én kutatásom során ilyen a földrajztudomány alakulása a korszakban, a diplomatákat képző intézmények életének vizsgálta és a fő kérdés: a Balkán-háborút lezáró londoni konferencia eseményeinek a vizsgálata. Ezekből számos érdekességet tudnék kiemelni az olvasónak, például, hogy a magyar földrajzi kutatók a korszakban úgy gondolták, hogy a Magyar Királyság határai mélyen a Balkánon húzódnak, valahol ott, ahol ma Szerbia déli határai vannak – ez a magyar birodalmi gondolat megtestesülése. Szintén érdekes, hogy a londoni konferencia alatt már olyan szakemberek dolgoztak a Külügyminisztériumban, akik értettek a földrajztudományhoz, így rendszerint használtak modern földrajztudományi érveket: ilyen a rengeteg etnikai adatokra vonatkozó hivatkozás, a természetföldrajzi adottságokra való hivatkozás és a sok színes térkép készítése.

A történelmi munka tehát sok olvasással és kutatással jár, de közben világot is lát az ember, végül pedig rengeteg érdekességgel gyarapszik a látóköre, amely segít a logikus gondolkodásban és a világhoz való kritikus hozzáállásban.